

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/21-14/02

URBROJ: 65-21-02

Zagreb, 25. studenoga 2021.

Hs**NP*021-12/21-14/02*65-21-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje učinkovitosti funkcioniranja sustava raspolaganja fondovima Europske unije i nadzora mogućih nepravilnosti, nezakonitih radnji i korupcije*, koji su predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 5. i 6. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine", broj 24/96) podnijela 22 zastupnika u Hrvatskome saboru, aktom od 25. studenoga 2021. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njihovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, predlagatelji su odredili Pedu Grbina, Mirelu Ahmetović, Arsena Bauka, Sabinu Glasovac, Sinišu Hajdaša Dončića, Sandru Benčić, Damira Bakića, Bojana Glavaševića, Ivanu Kekin, Vilima Matulu i Uršu Raukar-Gamulin, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR

Zastupnici u Hrvatskom saboru

Klasa:

Urbroj:

Zagreb, 25. studenoga 2021.

Hs**NP*021-12/21-14/02*653-21-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
93 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 25-11-2021		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/21-14/02	65	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
653-21-01		

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PREDMET: *Prijedlog odluke o osnivanje Istražnog povjerenstva za utvrđivanje učinkovitosti funkcioniranja sustava raspolaganja fondovima Europske unije i nadzora mogućih nepravilnosti, nezakonitih radnji i korupcije*

- dostavlja se

Poštovani,

u prilogu dopisa dostavljamo Vam Prijedlog odluke o osnivanje Istražnog povjerenstva za utvrđivanje učinkovitosti funkcioniranja sustava raspolaganja fondovima Europske unije i nadzora mogućih nepravilnosti, nezakonitih radnji i korupcije, koju temeljem članka 91. Ustava Republike Hrvatske i u članka 2. Zakona o istražnim povjerenstvima („Narodne novine“ br. 24/96), podnose zastupnici u Hrvatskom saboru te tražimo da isti uvrstite u Dnevni red sjednice Hrvatskoga sabora.

Za predstavnike predlagatelja koji će u njihovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela određeni su Peđa Grbin, Mirela Ahmetović, Arsen Bauk, Sabina Glasovac, Siniša Hajdaš Dončić, Sandra Benčić, Damir Bakić, Bojan Glavašević, Ivana Kekin, Vilim Matula i Urša Raukar Gamulin.

S poštovanjem,

U IME PREDLAGATELJA:

Peđa Grbin

i

Sandra Benčić

OSNIVANJE ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE UČINKOVITOSTI FUNKCIONIRANJA SUSTAVA RASPOLAGANJA FONDovima EUROPSKE UNIJE I NADZORA MOGUĆIH NEPRAVILNOSTI, NEZAKONITIH RADNJI I KORUPCIJE

I. USTAVNA I ZAKONSKA OSNOVA ZA DONOŠENJE ODLUKE

Ustavna i zakonska osnova za donošenje odluke sadržana je u članku 92. Ustava Republike Hrvatske i u članku 2. Zakona o istražnim povjerenstvima („Narodne novine“ br. 24/96).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ODLUKE ŽELI POSTIĆI

a) Određivanje javnog interesa

Prema podacima Ministarstva financija, Republika Hrvatska je od pristupanja Europskoj uniji do 30. lipnja 2019. uplatila u europski proračun oko 20 milijardi kuna, dok je u istom razdoblju Republici Hrvatskoj iz europskog proračuna uplaćeno 4,7 milijardi eura, odnosno oko 35 milijardi kuna. U okviru fondova i programa obuhvaćenih Izvješćem o korištenju europskih fondova uplaćeno je 3,2 milijarde eura odnosno 24,6 milijardi kuna. U okviru komponenti programa IPA i operativnih programa financijskog razdoblja 2007. – 2013. Republici Hrvatskoj ukupno je doznačeno 1,1 milijarda eura.

Sukladno Odluci Vijeća Europske unije o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske od 20. srpnja 2021., Republici Hrvatskoj će biti na raspolaganju, uz sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira i dodatna financijska sredstva za oporavak zemlje od posljedica COVID pandemije. Radi se o ukupnom iznosu od 24.5 milijarde eura.

Središnja agencija za financiranje i ugovaranje (SAFU), koja ima ključnu ulogu u pripremi i realizaciji projekata između ostalog i iz Nacionalnog plana oporavka, trebala bi biti neovisna i stručna. Nažalost, pojedini slučajevi ukazuju na izravan politički pritisak na rad ovog tijela s koruptivnim posljedicama koji rezultira favoriziranjem nekih projekata na natječajima u odnosu na druge, izravnim pogodovanjem te zataškavanjem određenih nepravilnosti. Zakonitost i ispravnost dodjele sredstava očito ne podliježe dovoljno neovisnoj i učinkovitoj kontroli. Pojedini sumnjivi predmeti upućuju se MUP-u i DORH-u koji nemaju dovoljno ili znanja ili kapaciteta ili volje za rasvjetljavanje zlouporabe fondova EU-a, ili su pod političkim pritiskom.

Posljedica takvog političkog zarobljavanja jedne neovisne institucije je pojačana aktivnost Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO) koji je pokrenuo istrage u predmetima za koje se sumnja da su oštetili EU i RH za milijunske iznose eura. Prema izjavi europske tužiteljice od 1. lipnja 2021. godine, EPPO je registrirao čak 1340 predmeta.

EPPO je u studenom 2021., ne priopćivši identitete uhićenika, izvijestio da je pokrenuo istragu zbog kaznenih djela trgovine utjecajem i zlouporabe položaja i ovlasti u postupcima javne nabave te da je četvero osumnjičenika uhićeno, na zahtjev EPPO-a. Svima se na teret stavlja zlouporaba položaja i ovlasti te trgovanje utjecajem. EPPO je naveo da je nabava softvera bila dijelom (85 posto) financirana bespovratnim sredstvima EU iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija te da je 16.2 milijuna kuna uplaćeno na privatne račune i kroz isplatu u gotovini.

Istražno povjerenstvo bi trebalo istražiti ulogu i ostalih institucija u lancu odgovornosti općenito upravljanja fondovima EU-a kako bi se rasvijetlile anomalije, nedostatnosti pravnog i institucionalnog okvira djelovanja i mogućih nezakonitosti u sustavu raspolaganja fondovima EU-a.

EPPO je nadležan za kaznena djela koja su počinjena od 20. studenog 2017. Ured je osnovan u lipnju 2021. godine i u posljednjim aferama postupio je po prijavama Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF). OLAF provodi administrativne postupke i nije nadležan za kazneni progon počinitelja kaznenih djela na štetu financijskih interesa EU-a.

Na mnoge nepravilnosti nije reagirao SAFU koji kontrolira svaki ugovor o nabavi prije njegova potpisivanja i dužan je zaustaviti potpisivanje sumnjivih ugovora. EPPO sumnjiči i odgovorne osobe u SAFU-u. Bivši djelatnik SAFU-a je 2019. USKOK-u iznio svoja saznanja o prikrivanju nezakonitosti rada SAFU-a, a 2017. upozorilo se ravnatelja Tomislava Petrica da su procedure javne nabave nezakonite, ali su izostale reakcije iako je ispitano još četvero djelatnika.

Postoje ozbiljne indicije da je SAFU postao politički kompromitirana institucija. Za ravnatelja SAFU odabran je Tomislav Petric, član HDZ-a koji tu dužnost obnaša od 2016., a ponovno je imenovan 2020. Prije imenovanja za ravnatelja SAFU-a, Petric 2016. postaje glavnim savjetnikom tadašnjeg ministra regionalnog razvoja i fondova EU-a i svog kuma Tomislava Tolušića (HDZ). Na natječaju za ravnatelja SAFU-a bio je jedini kandidat jer je drugi prijavljeni kandidat Zoran Kalinić, prema njegovim izjavama u Slobodnoj Dalmaciji, bio eliminiran iz postupka natječaja jer je od tadašnjeg ministra Tolušića dobio termin za intervju za posao kad je bio na službenom putu bez mogućnosti dobivanja alternativnog termina intervjua. Iz navedenog je očito da postoje osnove sumnje da je natječaj bio namješten kako bi osoba na čelu SAFU-a mogla biti karika u lancu HDZ-ove systemske korupcije izvlačenja javnog europskog novca uz odgovornost premijera Plenkovića.

Odgovornost za raspolaganja fondovima EU-a ima i Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova koje je 2019. dodijelilo posao izrade softvera od 13 milijuna kuna nepoznatoj tvrtki s jednim zaposlenim i bez ikakvih referenci, a zapravo je koštao 2,9 milijuna kuna. Voditeljica Službe za nabavu Ministarstva koja je radeći svoj posao upozorila na nezakonitosti u proceduri nabave softvera, za što je SAFU dao pozitivno mišljenje, smijenjena je i degradirana na nižu poziciju.

Važnu ulogu u sustavu raspolaganja sredstvima fondova EU-a ima Ministarstvo financija čiji interni sustav kontrole trošenja europskog novca nije otkrio ni spriječio moguće zloupotrebe za

što snosi odgovornost ministar Zdravko Marić jer je taj sustav pod njegovom izravnom ingerencijom. Unutar Ministarstva financija Služba za suzbijanje nepravilnosti i prijevarena koja izravno surađuje s OLAF-om bi trebala imati veće ovlasti, biti neovisna i kontrolirati prijevare koje uglavnom dolaze visokih struktura vlasti, tj. Vlade Republike Hrvatske što je gotovo nemoguće. U Ministarstvu financija nije uspostavljena neovisna kontrola trošenja sredstava iz fondova EU-a, a problem je što o dodjeli sredstava odlučuje politika pa se često događa da se sredstva netransparentno dodjeljuju podobnima po stranačkoj liniji te im se prilagođavaju i ublažavaju kriteriji.

Država komisija za kontrolu postupaka javne nabave, koja bi trebala biti neovisna institucija, nije prihvatila argumentiranu i detaljno obrazloženu žalbu tijekom spornog natječaja za nabavu softvera. Tvrtka je u žalbi detaljno obrazložila da su specifikacije natječaja prilagođene jednom od ponuđača. Državna komisija je žalbu u srpnju 2018. glatko odbila.

Da postoje ozbiljni problemi s upravljanjem fondovima EU-a, upozorava OLAF u svom godišnjem izvještaju za 2020. gdje navodi probleme i manipulacije s javnim nabavama prilikom korištenja europskih sredstava u slučaju izgradnje vinarije pa je OLAF preporučio Europskoj komisiji da se spornih 1.3 milijuna eura vrati, a o svemu je obavijestio i DORH.

OLAF navodi i tri slučaja krivotvorenja dokumenata u Hrvatskoj u projektima pomoći osobama u potrebi u ruralnim područjima prilikom čega se tražilo pokrivanje troškova u 100 postotnom iznosu iako je izvršeno samo 7 posto troškova. Zatražen je povrat oko 560.000,00 eura, a sve je prijavljeno i DORH-u.

Sukladno Izvještaju, u razdoblju od 2016. do 2020. Od ukupno četiri prijave OLAF-a, DORH je jednu odbacio, a za tri je podigao optužnice.

Zbog sumnje u nepristranu i meritornu podjelu javnog europskog novca, 25 oporbenih saborskih zastupnika je u prosincu 2020. podnijeli Interpelaciju o Vladinom radu vezano za način dodjele i raspolaganja sredstvima EU fondova u sklopu "Projekta Slavonija, Baranja i Srijem" jer je, između ostalog, od 18. listopada 2016. do 21. prosinca 2018., prema podacima iz vlade, u sklopu tog projekta dodijeljeno nešto više od 8,5 milijardi kuna, ili oko 45,41 posto planiranog novca. Među tvrtkama koje su dobile bespovratni novac je, kako je pisao Telegram, i tvrtka Arbiana iz Pleternice povezana s utjecajnim HDZ-ovcem i tadašnjim saborskim zastupnikom Franjom Lucićem. Njoj je za rekonstrukciju turističkog objekta, a u sklopu podrške razvoju malog i srednjeg poduzetništva, bespovratno dodijeljeno 6.910.064,22 kune te još 94.170,40 kuna za izradu nove web stranice, dakle ukupno 7.004.234,62 kune.

Na probleme s natjecajima iz fondova EU-a upozorilo je u prosincu 2020. više od 100 organizacija civilnog društva zatraživši od Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Zaklade za razvoj civilnog društva i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske izmjenu roka za otvaranje natječaja postavljenog prvog radnog dana nove godine na 29. 1. 2021. i donošenje odluke o raspisivanju natječaja na način da se on ne provede metodom "najbrži prst", a kako bi se novac usmjerio na kvalitetne projekte u zajednici. Metoda "najbrži prst" se koristila i u projektima za energetske obnovu obiteljskih kuća na što je javnost također upozoravala kao neprimjerena metoda.

Organizacije civilnog društva su u nekoliko navrata upozoravale i na probleme s provođenjem Europskog socijalnog fonda, Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali" 2014.-2020. kojim upravlja Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, prilikom čega se provodi financijsko iscrpljivanje i administrativno nasilje kroz nepridržavanje kalendara objave natječaja, neobjave natječaja, česte obustave i poništavanja istih, te brojne izmjene natječajne dokumentacije. Odugovlači se s odgovorima na upite i zahtjeve, uvodi bezbroj pravila i procedura, daju općeniti odgovori, te zavlači same korisnike. Provedbena tijela su neusklađena, vidljiv je nedostatak fleksibilnosti i šire perspektive te nedostatak transparentnosti cjelokupnog procesa.

Navode da dok udruge i ostali korisnici EU fondova čekaju natječaje i obavijesti, dok popunjavaju tablice, *timesheetove* i ZNS-ove, skupljaju dokaze za indikatore, računaju postotke radnog vremena, zbrajaju decimale, odbijaju 50 lipa za plastične boce na računima, provode javnu nabavu za klamericu, fotokopiraju i skeniraju, u to se vrijeme najviši državni dužnosnici javnim sredstvima i potporama služe kao bankomatima za privatnu korist i učvršćivanje klijentelizma i daljnje otimanje države.

Gong je u studenom 2020. uputio prijavu OLAF-u, zbog suspektne potrošnje europskog novca u Projektu Slavonija, Baranja i Srijem koji se financira kroz Operativne programe Konkurentnost i kohezija, Učinkoviti ljudski potencijali, Za pomorstvo i ribarstvo, Za hranu te kroz Program ruralnog razvoja. U prijavi se navodi da je u medijima objavljeno nekoliko članaka u kojima je istaknuto da su da su veliki pojedinačni iznosi europskog novca raspodijeljeni donatorima vladajuće stranke HDZ-a te obiteljima, prijateljima, kumovima dužnosnika iz te stranke. Takav način raspodjele sugerira moguću korupciju i klijentelizam i to uz pomoć sredstava europskih poreznih obveznika.

Novinar Telegram.hr Drago Hedl istraživao je raspodjelu bespovratnih sredstava kroz Projekt Slavonija, Baranja i Srijem u jednoj od pet slavonskih županija – Požeškoj-slavonskoj. Iz njegove je analize vidljivo da su obitelj HDZ-ovog donedavnog saborskog zastupnika Franje Lucića, otac ministra Josipa Aladrovića i sin župana Alojzija Tomaševića dobili bespovratnih sredstava u ukupnom iznosu od 17 milijuna kuna.

Novinar Filip Pavić iz Jutarnji objavio je da su kroz Projekt Slavonija izdašno financirani donatori, kumovi i rodbina članova vladajuće stranke. Kum bivšeg ministra poljoprivrede Tomislava Tolušića, Mario Abramović, povukao je 1,4 milijuna, a njegov bivši suradnik Mario Čajkulić gotovo 13 milijuna kuna za svoj OPG. I sin saborskog zastupnika HDZ-a Steve Culeja dobio je 370.000 bespovratnih kuna za svoj OPG Domagoj Culej. Tvrtnice najbogatijih Slavonaca i financijera HDZ-a, Marka Pipunića i Mirka Ervačića, povukle su više od 160 milijuna kuna. U Vukovaru je tvrtka Jet-set Zlatka Zovka, donatora HDZ-a dobila gotovo 10 milijuna kuna.

Gong je tada upozorio i na činjenicu da odbori za praćenje operativnih programa koji nadziru trošenje sredstava, nemaju redovite sjednice niti dovoljno brzo objavljuju zapisnike da bi javnost mogla biti pravovremeno informirana. Usto, razmjerno niska razina medijskog interesa za redovne procedure praćenja raspodjele sredstava iz EU fondova dovela je do toga da ovo postane tema za istraživačke novinarke, i to razmjerno kasno u procesu dodjele sredstava.

Rad Istražnog povjerenstva, detektirajući ključne anomalije, nepravilnosti i moguće nezakonitosti u sustavu raspolaganja fondovima EU-a te predlaganjem mjera za ispravljanjem istih, doprinijet će povratu povjerenja građana u institucije RH nadležne za sustav raspolaganja fondovima EU-a i jačanju neovisnih institucija.

b) Cilj istraživanja

Cilj istraživanja je utvrditi eventualne nezakonitosti, opstrukcije i/ili druge nedopuštene utjecaje, pogodovanja i političke pritiske na sustav zadužen za povlačenje sredstava iz fondova Europske unije, uključujući i krađu javnih sredstava za stranačke i druge privatne svrhe, a posebno na:

- utjecaj političkih tijela i/ili dužnosnika na raspolaganje sredstvima iz fondova EU-a u okviru neovisnih institucija,
- slabosti zakonskog i institucionalnog okvira kontrole postupka povlačenja sredstava iz fondova EU-a, a posebno u svjetlu borbe protiv korupcije,
- sposobnost i kapacitiranost kontrolnih i neovisnih tijela da otkriju, istraže i spriječe slučajeve zlouporabe ovlasti u vlastitim organizacijama/institucijama,
- kvalitetu i zakonitost nadzora nad sustavom za raspolaganje sredstvima fondova EU-a,
- ključne prepreke i rizike za učinkovito, pravovremeno, transparentno raspolaganje sredstvima fondova EU-a,
- način kadroviranja u institucionalnom okviru fondova EU-a, s fokusom na političko i stranačko kadroviranje,
- definiranje preventivnih antikoruptivnih mehanizama za učinkovito, transparentno i kontrolabilno raspolaganje sredstvima.

Temeljem prikupljenih podataka i provedenog istraživanja, Istražno povjerenstvo će u svom zaključku iznijeti jasne preporuke kako unaprijediti zakonodavni, proceduralni i institucionalni okvir raspolaganja sredstvima fondova EU-a u smislu prevencije i borbe protiv korupcije, transparentnosti, učinkovitijeg i pravovremenog realiziranja projektnih natječaja te kontrole postupaka dodjele sredstava, a čime bi se postiglo vraćanje bar minimalne razine povjerenja građana u institucije ovog sustava.

c) Područje istraživanja

Ovo istraživanje obuhvatit će rad sljedećih institucija/tijela vezanih za sustav raspolaganja sredstvima fondova EU-a:

- Središnje agencije za financiranje i ugovaranje (SAFU)
- Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave
- Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
- Ministarstva financija
- ostalih ministarstva uključenih u sustav raspolaganja sredstava fondova EU-a
- Ureda Predsjednika Vlade RH
- Državnog ureda za reviziju
- kao i druga tijela i osobe koje mogu biti u posjedu informacija od interesa za predmet istraživanja.

d) Pitanja koja Istražno povjerenstvo treba ispitati

Radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica u vezi s ciljevima istraživanja Istražno povjerenstvo dužno je istražiti:

- Postoji li politički pritisak na neovisne institucije vezano uz povlačenje sredstava iz fondova EU-a, a posebno postoje li pritisci na službenike SAFU-a i Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave, vezano uz konkretne postupke te postoji li različit tretman korisnika sredstava vezan uz njihovu stranačku pripadnost?
- Postoje li manjkavosti u zakonodavnom i institucionalnom okviru koje omogućavaju politički i stranački utjecaj na neovisne institucije?
- Koje institucije su znale za kriminal ili su mogle spriječiti kriminal u dosadašnjim slučajevima, a nisu reagirale? Koje su razine odgovornosti unutar tih institucija, tj. tko je odgovoran?
- Koliko je nadzora provedeno za malverzacije s fondovima EU-a, u kojim institucijama te koji su rezultati istraga?
- U kojem opsegu je predsjednik Vlade Andrej Plenković znao za kriminalne radnje svojih stranačkih kolega te koja je njegova odgovornost?
- Primjenjuju li se postojeća pravila i procedura fondova EU-a na sve korisnike jednako ili postoje privilegirani?
- Koje je mjere potrebno uvesti za uvođenje jačeg neovisnog nadzora raspolaganja fondovima EU-a?
- Vode li odgovorne osobe računa o upravljanju sukobom interesa u postupcima odlučivanja o dodjeli sredstava iz fondova EU-a?
- Kakva je međuinstitucionalna suradnja između nadležnih institucija vezano za učinkovitost, pravovremenost i nadzor provedbe fondova EU-a?
- Koje su prepreke za odabir neovisnog i stručnog kadra na vodećim odgovornim funkcijama u institucijama nadležnim za provedbu fondova EU-a?
- Koje su administrativne i institucionalne prepreke za učinkovito i transparentno korištenje fondova EU-a?

PRIJEDLOG ODLUKE O OSNIVANJU

ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE UČINKOVITOSTI FUNKCIONIRANJA SUSTAVA RASPOLAGANJA FONDovima EUROPSKE UNIJE I NADZORA MOGUĆIH NEPRAVILNOSTI, NEZAKONITIH RADNJI I KORUPCIJE

Na temelju članka 2. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine" br. 24/96), Hrvatski sabor na sjednici održanoj dana _____, donio je

ODLUKU O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE UČINKOVITOSTI FUNKCIONIRANJA SUSTAVA RASPOLAGANJA FONDovima EUROPSKE UNIJE I NADZORA MOGUĆIH NEPRAVILNOSTI, NEZAKONITIH RADNJI I KORUPCIJE

I.

Osniva se Istražno povjerenstvo (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) za utvrđivanje učinkovitosti funkcioniranja sustava raspolaganja fondovima Europske unije i nadzora mogućih nepravilnosti, nezakonitih radnji i korupcije.

II.

Za osnivanje Povjerenstva iz točke I. ove odluke postoji javni interes po pitanju detektiranja ključnih anomalija, nepravilnosti i mogućih nezakonitosti u sustavu raspolaganja fondovima Europske unije te predlaganja mjera za ispravljanjem istih čime će se doprinijeti povratu povjerenja građana u institucije Republike Hrvatske nadležne za sustav raspolaganja fondovima Europske unije i jačanju neovisnih institucija.

Javni interes postoji jer je navedeno pretpostavka za ostvarivanje ustavnog načela vladavine prava i jednakosti pred zakonom te zakonitost rada državnih tijela, javnih službi i pravnih osoba javnog prava.

III.

Povjerenstvo je dužno istražiti i utvrditi:

- eventualne nezakonitosti, opstrukcije i/ili druge nedopuštene utjecaje, pogodovanja i političke pritiske na sustav zadužen za povlačenje sredstava iz fondova Europske unije, uključujući i krađu javnih sredstava za stranačke i druge privatne svrhe.

Povjerenstvo će posebno istražiti:

- utjecaj političkih tijela i/ili dužnosnika na raspolaganje sredstvima iz fondova Europske unije u okviru neovisnih institucija,
- slabosti zakonskog i institucionalnog okvira kontrole postupka povlačenja sredstava iz fondova Europske unije, a posebno u svjetlu borbe protiv korupcije,
- sposobnost i kapacitiranost kontrolnih i neovisnih tijela da otkriju, istraže i spriječe slučajeve zlouporabe ovlasti u vlastitim organizacijama/institucijama,
- kvalitetu i zakonitost nadzora nad sustavom za raspolaganje sredstvima fondova Europske unije,
- ključne prepreke i rizike za učinkovito, pravovremeno, transparentno raspolaganje sredstvima fondova Europske unije,
- način kadrovanja u institucionalnom okviru fondova Europske unije, s fokusom na političko i stranačko kadrovanje,
- definiranje preventivnih antikoruptivnih mehanizama za učinkovito, transparentno i kontrolabilno raspolaganje sredstvima.

Dodatno, Povjerenstvo je dužno ispitati:

1. Postoji li politički pritisak na neovisne institucije vezano uz povlačenje sredstava iz fondova Europske unije, a posebno postoje li pritisci na službenike SAFU-a i Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave, vezano uz konkretne postupke te postoji li različit tretman korisnika sredstava vezan uz njihovu stranačku pripadnost?
2. Postoje li manjkavosti u zakonodavnom i institucionalnom okviru koje omogućavaju politički i stranački utjecaj na neovisne institucije SAFU?
3. Koje institucije su znale za kriminal ili su mogle spriječiti kriminal u dosadašnjim slučajevima, a nisu reagirale? Koje su razine odgovornosti unutar tih institucija, tj. tko je odgovoran?
4. Koliko je nadzora provedeno za malverzacije s fondovima Europske unije, u kojim institucijama te koji su rezultati istraga?
5. U kojem opsegu je predsjednik Vlade Andrej Plenković znao za kriminalne radnje svojih stranačkih kolega te koja je njegova odgovornost?
6. Primjenjuju li se postojeća pravila i procedura fondova Europske unije na sve korisnike jednako ili postoje privilegirani?

7. Koje je mjere potrebno uvesti za uvođenje jačeg neovisnog nadzora raspolaganja fondovima Europske unije?
8. Vode li odgovorne osobe računa o upravljanju sukobom interesa u postupcima odlučivanja o dodjeli sredstava iz fondova Europske unije?
9. Kakva je međuinstitucionalna suradnja između nadležnih institucija vezano za učinkovitost, pravovremenost i nadzor provedbe fondova Europske unije?
10. Koje su prepreke za odabir neovisnog i stručnog kadra na vodećim odgovornim funkcijama u institucijama nadležnim za provedbu fondova Europske unije?
11. Koje su administrativne i institucionalne prepreke za učinkovito i transparentno korištenje fondova Europske unije?

IV.

U postupku istraživanja Povjerenstvo je dužno izvršiti uvid u svu dokumentaciju i druge isprave vezane uz predmet istrage, ispitati sve osobe koje mogu biti u posjedu relevantnih informacija na pitanja iz točke III. ove Odluke, pribaviti izjave svjedoka, a prema potrebi konzultirati se i s nezavisnim stručnjacima iz akademske zajednice, privatnih tvrtki i civilnog društva.

Istražno povjerenstvo dužno je svakoj osobi čiji se rad ili ponašanje ispituje, omogućiti očitovanje o činjenicama i okolnostima tog djelovanja. S podacima prikupljenim kroz rad istražnog povjerenstva postupa se u skladu sa Zakonom o tajnosti podataka te drugim propisima relevantnima za to područje.

V.

Za osobu koja je pozvana da svjedoči pred Povjerenstvom, a koja odbija svjedočenje temeljem članka 17. Zakona o istražnim povjerenstvima, Povjerenstvo će od čelnika ovlaštenog tijela nadležnog za oslobodjenje dužnosti čuvanja državne, vojne ili službene tajne (odnosno, usklađeno sa Zakonom o tajnosti podataka: klasificirani podaci) zatražiti oslobodjenje od te dužnosti za potrebe rada Povjerenstva, u roku od 7 dana od dana odbijanja svjedočenja.

Ukoliko ovlašteno tijelo odbije zahtjev Povjerenstva iz stavka 1. ovog članka, dužno je provesti test javnog interesa i test razmjernosti u skladu sa smjericama Povjerenika za informiranje i zaštitu osobnih podataka, te ga opisati u obrazloženju svoje odluke i dostaviti Povjerenstvu u roku od 7 dana od podnošenja zahtjeva.

VI.

Svi zahtjevi i upiti Povjerenstva smatraju se žurnima i rješavaju se u roku od 7 dana, a iznimno u roku od 15 dana na zahtjev tijela kojem je zahtjev/upit upućen.

Povjerenstvo je dužno u svom radu primjenjivati odredbe Zakona o tajnosti podataka i drugih propisa koje reguliraju zaštitu podataka.

VII.

Povjerenstvo je dužno obaviti istraživanje za koje je osnovano najkasnije u roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ove Odluke, te nakon toga Hrvatskom saboru i javnosti podnijeti izvješće s prijedlogom mjera.

VIII.

Prijedlog mjera, odnosno zaključci i preporuke Povjerenstva uvrstit će se u sve relevantne dokumente kojima se definira funkcioniranje sustava raspolaganja fondovima EU-a.

U slučaju da određeni zaključci i preporuke zahtijevaju izmjenu postojećeg zakonodavnog okvira vezanog za funkcioniranje sustava raspolaganja fondovima Europske unije, prijedlog izmjena i/ili dopuna zakonodavnog akta/akata će se uputiti u zakonodavnu proceduru najkasnije do kraja sjednice u trajanju, odnosno na početak prve sljedeće sjednice Hrvatskog sabora.

Hrvatski sabor dužan je o prijedlozima zakonodavnih akata iz stavka 2 ovog članka, provesti raspravu odmah po uvrštavanju tih akata na dnevni red sjednice Hrvatskog sabora.

IX.

Povjerenstvo ima 15 članova koje imenuje Hrvatski sabor iz redova zastupnika i zastupnica, od toga 7 iz redova oporbenih stranaka i 8 iz redova stranaka koje čine većinu u Hrvatskom saboru.

Predsjednika Istražnog povjerenstva bira većina zastupnika iz redova oporbenih zastupnika.

X.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u Narodnim novinama.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA PRIJEDLOGA ODLUKE

Točka 1.

Ovom se točkom određuje osnivanje Istražnog povjerenstva za utvrđivanje učinkovitosti funkcioniranja sustava raspolaganja fondovima Europske unije i nadzora mogućih nepravilnosti, nezakonitih radnji i korupcije.

Točka 2.

Ovom se točkom utvrđuje postojanje javnog interesa čime se stječu zakonske pretpostavke za osnivanje Povjerenstva.

Točka 3.

Ovom se točkom određuju pitanja koja je Povjerenstvo dužno utvrditi i istražiti.

Točka 4.

Utvrđuje se način rada Povjerenstva u utvrđivanju činjenica povezanih s pitanjima koja Povjerenstvo treba utvrditi.

Točka 5.

Ovom se točkom određuje postupanje Povjerenstva u slučaju da osoba odbije svjedočenje pred Povjerenstvom temeljem članka 17. Zakona o istražnim povjerenstvima.

Točka 6.

Određuju se rokovi u kojima su institucije dužne odgovoriti Povjerenstvu.

Točka 7.

Određuju se rokovi u kojima je Povjerenstvo dužno obaviti istraživanje i kome Povjerenstvo podnosi konačno izvješće.

Točka 8.

Određuje se što se čini sa zaključcima i preporukama Povjerenstva, te procedura uvrštenja zaključaka i preporuka Povjerenstva na dnevni red Hrvatskog sabora.

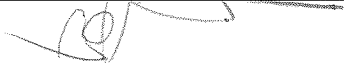
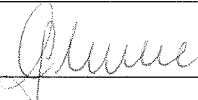

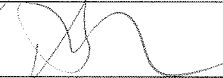
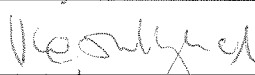

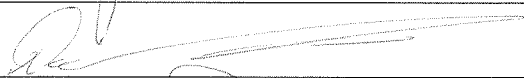

Točka 9.

Određuju se članovi Povjerenstva iz redova zastupnika Hrvatskog sabora.

Točka 10.

Određuje se stupanje na snagu Odluke.

Prijedlog odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje učinkovitosti funkcioniranja sustava raspolaganja fondovima Europske unije i nadzora mogućih nepravilnosti, nezakonitih radnji i korupcije

REDNI BROJ	IME I PREZIME	POTPIS
1.	PEDA GRBIN	
2.	SANJA RADOLONIĆ	
3.	SINIŠA HOVAI, DOMIĆ	
4.	ARSEN BALK	
5.	SABINA GLASUVAČ	
6.	MIRELA AHMETOVIĆ	
7.	BARBARA ANTOLIĆ VUPORA	
8.	MISEL JAKŠIĆ	
9.	MARTINA KLAŠIĆ IGRIĆ	
10.	ANDEJA MALIĆ	
11.	DONAGOJ HALDUKONIĆ	
12.	Jasna Benčić	
13.	ANEA HRK- JARITAN	
14.	EMIL DAVUS	
15.	DAVID ŠOŠIĆ	
16.	VEŠO BEGIĆ	
17.	NIKOLA YERQJA	
18.	IVANA KEKIN	
19.	Damir Barić	D. Barić

